

jobb lenne, ha az akóban nem 80 itce, hanem épen 100 itce foglaltatnék. Így a folyadék-mértékek átszámítása csak oly könnyen menne, mint a mostani pénzünkkel való számítás.

Mielőtt elbeszélünk, hogy micsoda folyadék-mértékeket rendel az új törvény, szóljunk egy füst alatt azokról a mértékekről is, melyeket még mostanában a száraz tárgyak mennyiségének megmérésére használunk.

Ha valamely zárszertárgynak, péld. gabonának, veteménynek stb. mennyiségét meg akarjuk mérni, mit csinálunk? Elővesszük a mérőt vagy a vékát, kisebb mennyiségeknél pedig a gabona-itcét; aztán megszámláljuk, hogy a gabona vagy vetemény mennyiségében, melyet meg akarunk mérni, hány-szor foglaltatik a mérő, vagy a véka, vagy a gabona-itce. Mérő, véka, gabona-itce száraz tárgyak mérésére valók, vagy — a mint röviden mondani szokás — mértékek száraz tárgyak mérésére.

Mindenki tudja, hogy 1 mérőben 64 gabona-itce van, és hogy 2 véka tesz 1 mérőt.*)

Ha tehát ki akarjuk számítani, hogy ennyi meg ennyi mérőben hány itce van, úgy a mérők számát sokszorozni kell 64-gyel (a régi pesti mérőnél pedig 96-tal); és ha viszont azt akarjuk kiszámítani, hogy ennyi meg ennyi itce hány mérő, úgy az itcék számát el kell osztanunk 64-gyel (a régi pesti mérőnél pedig 96-tal).

Ez is milyen fáradságos számítás! Mennyivel jobb lenne, ha a mérőben is nem 64 itce, hanem épen 100 itce foglaltatnék.

De a mostani folyadék- és száraz mértékeinknek a főhibán kívül, hogy nem 100 itce tesz egy akót vagy mérőt, hanem vagy 80 vagy 64, — mondom, ezenkívül még egy más nagy hibájuk is van. Nincs t. i. semmi összetartozandóság a mostani hosszúság-mértékek és a mostani folyadék- vagy száraz-mértékek között. Minő viszonyban van az itce a hüvelykhez, az akó a lábhoz, vagy a mérő a lábhoz? Az oly kockába, melynek széle, hossza, magassága 1—1 láb, hány itce fér? vagy az oly kockába, melynek széle, hossza, magassága 1—1 öl, hány mérő fér? Ki tudná ezt előleges próbálgatás nélkül megmondani? A baj épen abban van, hogy az itcéről nem lehet megmondani mit ábrázol? A mostani itcénk egy egészen önkényesen választott tartalom-mérték, melynek nagyságát mikor megválasztották, arra semmi tekintettel sem voltak, hogy az itce meg a hüvelyk között bizonyos egyszerű összetartozandóság hozassék létre. Mennyivel jobb lett volna, ha azok, kik annak idejében az itcét kigondolták és törvényes mértékké tették, az itce nagyságát nem önkényesen, minden tervszerűség nélkül állapították volna meg, hanem azt mondták volna, az itce oly tartalom-mérték lesz, mely ép akkora, mint egy oly kocka tartalma, melynek széle, hossza, magassága ennyi meg ennyi kerek számú hüvelyket tesz. A mostani itcénk, ha kimérjük belső tartalmát, úgy üt ki, mint az olyan kockáé, melynek széle, hossza és magassága 3 és $\frac{363}{1000}$ hüvelyk. És miért épen

ennyi? Miért nem kerekén 3 vagy 4 hüvelyk? Azért, mert akkorában erre nem gondoltak s az itce tartalmát csak úgy találmra mérték ki, mint a hogy Mátyás királyról regélik, hogy a cinkotai itcét az ottani kántor torkához szabta volna.

A mostani folyadék- és gabona-mértékeinknek tehát két nagy hibájuk van, t. i.

1-ször. Hogy az akóban és mérőben nem 100 itce van, hanem 80, illetőleg 64 itce.

2-ször. Hogy a hosszúság mértéke és az itce között nincs semmi, előre megállapított összetartozandóság.

A franciák, mikor a múlt század végén új mértékeiket megállapították, e kettős bajon egy csapással segítettek. Törvényt hoztak, hogy az új francia itce olyan tartalmú legyen, mint az a kocka, melynek belső világossága, széltében, hosszában és magasságában, épen 10 centiméter; s ezt az itcét külön névre keresztelték. A mondott mértéket t. i. liternek nevezték el. A liter tehát nem egyéb, mint az új francia itce, melynek belső tartalma épen akkora, mint a 10 centiméter hosszúságú, szélességű és magasságú kockáé. E határozattal az egyik bajon már segítettek.

A másik bajon pedig így segítettek. Törvényre tették, hogy az új francia akóban és mérőben épen 100 liter legyen. Ezt az új akót és mérőt — minthogy e szerint az akó és mérő egyforma nagy lett — szintén egy új névvel nevezték el. Az új francia akónak és mérőnek hektoliter lett a neve. A hektoliter tehát nem egyéb, mint az új francia akó vagy mérő, melyben épen 100 liter foglaltatik. A liter és hektoliter között tökéletesen az a viszony van, mint a krajcár és a forint között. Ha hektoliterekre literekre vagy literekre hektoliterekre kell változtatni, ép úgy kell tenni a dolgot, mint mikor forintokat krajcárookra, vagy krajcárokat forintokra változtatunk. E szerint 17 hektoliterben épen annyi a liter, mint a mennyi krajcár van 17 forintban, t. i. 1700. És 1548 literben 15 hektoliter és 48 liter foglaltatik, ép úgy a mint 1548 krajcárban 15 forint és 48 krajcár foglaltatik.

Ez a két tartalom-mérték — a liter és a hektoliter — még kevés a közforgalomra. Ha nagy, vagy legalább nagyobbobcska folyadék- és gabonamennyiségek méréséről van szó, úgy beérjük ezzel a két ürmértékkel is, de ha igen csekély folyadék-mennyiségeket kell mérni, például akkorákat, mint a mekkorákra eddig a meszelyt és a verdungot használtuk, úgy a liter, minthogy jóval nagyobb a mostani itcénél, már nem tehet eleget. Ily esetekben kisebb mértékre is van szükség. Az ily kis mennyiségű folyadékok mérésére a centilitert gondolták ki. A centiliter t. i. épen századrésze a liternek, vagyis épen 100 centiliter tesz egy litert. Valamint tehát a hektoliter százszor akkora mint a liter, úgy viszont a liter száz akkora mint a centiliter. E három mérték — a hektoliter, liter és centiliter — között épen az a viszony van tehát, mint a száz forintos, az egy forintos és a krajcár között. A százas bankóban 100 forint: a hektoliterben 100 liter; és az

1 forintban 100 krajcár: a literben 100 centiliter foglaltatik.

E három tartalom-mérték már most untig elegendő minden a gyakorlati életben előforduló folyadékok- vagy száraz tárgyak mennyiségeinek megmérésére. A centiliter már oly kis mérték, hogy annál kisebb a közforgalomban soha sem fogja magát előadni. Mig ekkoráig a folyadékok és a száraz tárgyak mennyiségének mérésére nem kevesebb, mint hét különféle mértékünk van, ú. m. az akó, a mérő, a véka, a pint, az itce, a meszely, a verdung; ezután, mikor az új törvény már életbe lépett, csak háromféle tartalom-mértékünk lesz, ú. m. a hektoliter, liter és centiliter. Felénél is kevesebb, mint a mostani. Nem lesz szükséges azt a sokféle, kisebb-nagyobb mértéket, azt a sokféle viszonyszámot — 1 akóban 80 itce, 1 mérőben 64 gabona-itce, 1 pintben 2 itce, 1 itcében 4 verdung stb. — észben tartani. Az csak bizonyos, hogy három mértéket — hektolitert, litert és centilitert — észben tartani könnyebb, mint hetet; és azt sem fogja senki egykönnyen elfeledni, hogy a hektoliterben épen 100 liter és a literben épen 100 centiliter van.

Most már csak az a kérdés, hogy aránylanak a régi folyadék- és száraz mértékek az újakhoz? Ennyi meg ennyi eddigi akó, vagy ennyi meg ennyi eddigi mérő hány hektoliter? és ennyi meg ennyi pint, vagy itce hány liter? és ennyi meg ennyi meszely vagy verdung hány centiliter?

Először is, hogy aránylik a hektoliter az eddigi akóhoz?

A hektoliter jóval nagyobb a mostani akónál. Nem sokat hibázok, mikor azt mondom, hogy 1 hektoliter annyi mint 1 és $\frac{3}{4}$ akó. Hozzávetésre ennek a számnak tudása is elegendő. Egészen pontos számításnál úgy kell venni, hogy 1 hektoliter annyi mint 1 akó 61 itce és $\frac{1}{2}$ verdung. Hogy a számítás könnyebben menjen és a közönségnek ne kelljen a fáradságos átszámításokkal vesződni, e fejezet végén egy kis táblázat található, melyből mint látni fogjuk, könnyen ki lehet vetni, hogy ennyi meg ennyi akó mennyit tesz az új mértékben?

Lássuk most, hogy aránylik a hektoliter a mostani mérőhöz?

A hektoliter jóval nagyobb a mostani mérőnél. Igen-igen keveset hibázok, mikor azt mondom, hogy 8 hektoliter annyi, mint 13 mérő. Nemcsak hozzávetésre, de a gyakorlati életben pontos számításra is elegendő e szám tudása. A fejezet végén levő táblázatból könnyen ki lehet keresni, mint látni fogjuk, hogy ennyi meg ennyi mérő mennyit tesz az új mértékben?

És a liter hogy aránylik a mostani itcéhez?

A liter jóval nagyobb a mostani itcénél. Megint csak keveset hibázok, mikor azt mondom, hogy 5 liter annyi mint 7 itce. Hozzávetésre ennek a számnak tudása is elegendő. Pontosabban esik ki a számítás, ha úgy vesszük, hogy 17 liter annyi, mint 24 itce. A fejezet végén levő táblázatból azt is könnyen ki lehet keresni, hogy ennyi meg ennyi itce mennyit tesz az új mértékekben?

TÁRCA.

A magyar országgyűlések szervezetének fejlődési története.

Irta: M. K.

(Folytatás.)

Az 1796-dik évi országgyűlés november 6-kára hirdettetett. A király a gyűlést megnyitó ünnepélyen huszárezredesi egyenruhába volt öltözve, s mindenek előtt előterjeszté az országgyűlés célját, s ösztönözte a rendeket a királyi előterjesztések gyors és sikeres tárgyalására. A trónbeszéd oly jó indulatot gerjesztett a rendekben, hogy már ezen beszéd által nem téveszthető hatását a király az ősi dicsőségre büszke magyarok között. Kívánatait, céljait teljesen elérte az udvar ezen országgyűléssel. Ugyanis a nádor-választás kerülvén szőnyegre, e hivatalra közfelkiáltással József főherceg emeltetett. Majd pedig az oly hizelgő szavakba öntött királyi előterjesztések felett kezdtek a rendek tanácskozni, melyben bizonyos mennyiségű adó megszavazása kéretik. Meg is ajánlottak a rendek 50,000 újoncot, 10,000 lovat, 20,000 ökröt, 2,400,000 mérő gabonát, 3,760,000 mérő zabot a nemesség részéről. Az udvar természetesen megelégedve fogadta a nagy-szerű ajánlatot, s ez által célját érvén: az országgyűlést azonnal befejezni kívánta. S miután a rendek belenyugodván, december 10-kén befejeztetett a diéta. „Felette örvendek — mondá búcsúzó beszédében a király — hogy ezen országgyűlés a hazának — mely nekem is hazám — biztosítására ily szerencsés véget ért, s bűnnek tartanám csak távolról is kételkedni, hogy a megajánlottak gyorsan ki is fognak állíttatni, s a haza egyes polgárai még

azon felül is magán úton — mint eddigelé oly dicséretesen tették vala — folytatandják bőkezűségüket... Hü karok és rendek vigyének meg polgártársaitoknak is, kikhez visszatérendő vagytok, királyotok és barátotok üdvözlétét. Mondjátok meg nekik, hogy az igazságnak, mely minden erények koronája, én mindenha hűséges ápolója leszek.”

Az 1802-dik év elején az országgyűlés kihirdetése után újra megtétettek az előkészületek, és a követ-választások zaja újra eltölté az országot. A király május 13-kán személyesen nyitotta meg a gyűlést, és adta át megvitatás végett előterjesztéseit, a melyek ellenzésre nem igen találtak, noha meg voltak győződve a rendek a felől, hogy azok egyedül a kormány érdekeire szorítkoznak.

De mindazáltal voltak a második leiratban oly cikkek, melyek miatt sokszor hetekig is folytak a viták, és a leggyakrabban, sőt mondhatni az országgyűlés vége felé annyira fokozódtak az indulatok, hogy a király kénytelen volt ezen vitáknak az országgyűlés befejezése, illetőleg bezárása által véget vetni. Ezen diétában teljes ellenkezésben állottak a rendek egymással, sőt az utolsó kerületi ülések egyikében szóba hozatott az is, hogy az ítélőmesterek meghamisították a gyűlés végzéseit, a miért feleletre vonandók. A sok feleselések közben mégis valahára elkészültek a törvénycikkek, és miután királyi megerősítést nyertek, eloszlottak a követek október 31-kén.

Így fejeztetett be ismét egy országgyűlés, a melynek kezdetén annyi szép remények csatlakoztak nemzeti ébredésünkhöz, s dacára ezen reményeknek, sem az alkotmányos elvek és intézmények nem nyertek semmi fejleményt, sem a szellemi és anyagi érdekek tekintetében nem történt haladás.

És bár bőven nyujtanának is ezen országgyűlésről a naplók tanúságot a nemzeti érdekekkel ellenkező, az ország fejlődését gátló politikáról: mindazáltal a középkori arisztokrácia megcsontosult előítéleteivel, sőtét tudatlanságával nem is teremthetett elő jobb és szebb eredményt. S ezen eredménytelenség annál sajnosabb, mivel épen azon korban történt, midőn a szomszéd nyugotiabb világban egy új szellem a hűbériséget minden kiváltságaival, s egyéb uszályaival romba dönté, s egy megifjult életdús civilizáció feltételeit rejté méhében. Ambár voltak jelen országgyűlés kezdetén is oly szónokok, a kiknek sokkal kevésbé szabadelvű nyilatkozataik miatt a diétából távozni kellett, de mindazáltal azt sem lehet tagadni, hogy a jövő szebb nemzeti lét reményugára helylyel-közszel mégis átvezetett már a jobbára igen heves fonák tudatlanság és elfogultság jelölte tanácskozásokon.

Ferenc 1805. évi október 13-kára újra országgyűlést hirdetett Pozsonyba, s október 17-kén maga is lejött annak megnyitására, és személyesen hívta fel az ország rendeit súlyos körülményeinek segélyezésére. A rendek nagyobb része a legközelebb történtek miatt nem csekély feszültséget hozott magával az országgyűlésre, és a kerületi üléseken — melyek a gyűlés ünnepélyes megnyitása előtt tartattak — a többség ez alkalommal épen nem látszék hajlandónak segedelmet nyujtani. Hiában volt a király és nádornak lelkesítő beszéde: a rendeknél az hatáskörüli maradt, sőt a királyi előterjesztések után mintegy 10 napig országos ülésbe sem mentek, hanem csakis akkor ajánlották meg a közönséges felkelést a haza védelmére, midőn az ellenség már annak határaihoz közel ütötte fel táborát. Ily helyzetben természetesen vége szakadt az országgyűlésnek. (Folyt. köv.)

Es végre a centiliter hogy aránylik a ver-
dunghoz?

A centiliter sokkal kisebb a ver-
dungnál. Nem sokat hibázok, mikor azt mon-
dom, hogy 9 centiliter tesz $\frac{1}{2}$ verdungot. A fejezet
végén levő táblázatban az is meg van, hogy ennyi
meg ennyi verdung mennyit tesz az új mértékekben.

*A régi folyadék- és gabna-mértékek átváltoztató
táblája újakra.*

(Rövidség okáért a hektoliter h.-val, a liter l.-vel és a centiliter c.l.-vel
jelöltetik.)

1) Iteék átváltoztatása literekre és centiliterekre.

Ennyi itec	Hány		Ennyi itec	Hány		Ennyi itec	Hány	
	l.	c.l.		l.	c.l.		l.	c.l.
$\frac{1}{8}$ ($\frac{1}{2}$ verdung)	—	9	4	2	83	20	14	15
$\frac{1}{4}$ (1 ")	—	18	5	3	54	25	17	68
$\frac{3}{8}$ ($1\frac{1}{2}$ ")	—	27	6	4	24	30	21	22
$\frac{1}{2}$ (1 meszely)	—	35	7	4	95	35	24	76
$\frac{3}{4}$ ($1\frac{1}{2}$ meszely)	—	44	8	5	66	40	28	29
$\frac{5}{8}$ (1 ")	—	53	9	6	37	45	31	83
$\frac{3}{4}$ (1 ")	—	62	10	7	07	50	35	37
1 (1 pint)	1	41	12	8	49	70	49	52
3	2	12	13	9	20	80	56	59

3) Akók átváltoztatása h.-kre, l.-kre és c.l.-kre.

Ennyi akó	Hány			Ennyi akó	Hány		
	h.	l.	c.l.		h.	l.	c.l.
1	—	56	60	60	33	95	30
2	1	13	20	70	39	61	20
3	1	69	80	80	45	27	10
4	2	26	40	90	50	93	—
5	2	82	90	100	56	58	90
6	3	39	50	200	113	17	80
7	3	96	10	300	169	76	70
8	4	52	70	400	226	35	60
9	5	9	30	500	282	94	50
10	5	65	90	600	339	53	40
20	11	31	80	700	396	12	30
30	16	97	70	800	452	71	20
40	22	63	60	900	509	31	10
50	28	29	40	1000	565	90	—

3) Mérők átváltoztatása h.-kre, l.-kre és c.l.-kre.

Ennyi mérő	Hány			Ennyi mérő	Hány		
	h.	l.	c.l.		h.	l.	c.l.
1	—	61	50	60	36	89	20
2	1	23	—	70	43	4	10
3	1	84	50	80	49	18	90
4	2	45	90	90	55	33	80
5	3	7	40	100	61	48	70
6	3	68	90	200	122	97	40
7	4	30	40	300	184	46	—
8	4	91	90	400	245	94	70
9	5	53	40	500	307	43	40
10	6	14	90	600	368	92	10
20	12	29	70	700	430	40	80
30	18	44	60	800	491	89	50
40	24	59	50	900	553	38	10
50	30	74	30	1000	614	86	80

Példák a megelőző táblák használatára.

1. Példa.

17 itec, 1 meszely és $\frac{1}{2}$ verdung mennyi az új mértékben?

A táblázat 1) pontjában található, hogy
10 itec annyi mint 7 liter 07 centiliter.
7 " " " " 4 " 95 "
1 meszely " " " " 35 "
 $\frac{1}{2}$ verdung " " " " 9 "

Összesen: 12 liter 46 centiliter
vagyis 17 itec, 1 meszely és $\frac{1}{2}$ verdung annyi
mint 12 liter 46 centiliter.

2. Példa.

265 akó mennyi az új mértékben?

A táblázat 2) pontjában található, hogy
200 akó annyi mint 113 hektoliter 17 liter 80 centiliter
60 " " " " 33 " 95 " 30 "
5 " " " " 2 " 82 " 90 "

Összesen: 149 hektoliter 96 liter
vagyis 265 akó annyi mint 149 hektoliter és 96 liter.

3. Példa.

316 mérő mennyi az új mértékben?

A táblázat 3) pontjában található, hogy
300 mérő annyi mint 184 hektoliter 46 liter 00 centiliter
10 " " " " 6 " 14 " 90 "
6 " " " " 3 " 68 " 90 "

Összesen: 194 hektoliter 29 liter 80 centiliter
vagyis 316 mérő annyi mint 194 hektoliter, 29
liter és 80 centiliter.

(Vége következik.)

**Tudomásul a kecskeméti vidéki gazdasági
egyesület tagjainak.**

A magyar kir. földmiv. miniszterium által az
egyletnek mult évben küldött 10 pozsonyi mérő
ausztriai búzának ismétli kiosztása megengedett-

vén, ebből 8 mérő, vagyis 16 véka (négy tagnál
a termés ez évben nem sikerülvén, a magot vissza
nem adhatta) egy vékánként, — valamint ugyancsak
a fentebbi úton ez idén nyert, Mokri Sámuel által
nemesített 50 ű búza 10 fontonként további terme-
lési kísérletre a jelentkező egyleti tagok közt, —
a jövő évi termésből leendő visszaadás feltétele alatt
— sorrend szerént kiosztatni határozatván, ezennel
értesítettnek az egylet tagjai, hogy a kik ezen bú-
za-vetőmagykból maguknak szeretni ohajtanak,
ezen szándékukat egyleti jegyző Cserekyei Károly-
nál (található a délelőtti órákban a kecskeméti ta-
karékpénztárnál) mielőbb jelentsék be.

Vidéki tagok posta útján, levelezési-lap által
jelentkezhetnek.

Kecskeméten, a választmányának 1874. októ-
ber 4. tartott üléséből.

Főrián Károly,
g. e. elnök.

HELYBELI ÚJDONSÁGOK.

✓ **Ő Felsége a király nevenapján** va-
sárnap a r. kath. anyateplomban istentisztelet
tartatott, melyen a városi tisztviselői kar, a kir.
törvényszék tagjai, a közös hadseregbeli és hon-
véd tisztikar, az itt állomásozó lovas és gyalog kato-
naság, valamint a honvédség és a polgárság töme-
gesen jelentek meg.

✓ **Szüretünk** a mult héten minden zaj,
lárma és vígság nélkül megtörtént oly szép cse-
desen, hogy alig vettük észre, hogy szüretelnek.
Borunk ugyan jó lesz, de nagyon kevés, melyre
szőlős gazdáink boldogult Lajos bátyánkkal elmond-
hatják: „mit ér ha csupa esencia is, ha ki-
csiny.”

✓ **Gyászhir.** Tóth György iparos hat havi
betegség után élte 50-ik évében október 4-én meg-
halt. Az elhunyt szorgalmas iparos, becsületes em-
ber és jó polgár, a városnak 20 évig volt lakatos, a
hét árvaát hagyott hátra. Béke peraira.

— **A postahivatalt kereső tehen.** Folyó
hó 5-én azon utasítással indítá el B. I. helybeli
földbirtokos úr szolgálóját és beteg tehenét, hogy
menjenek P. P. barom orvos úrhoz, majd ő is
utánok jön. — A szolgáló azonban a tehenet nem
P. P. úrhoz, hanem a postahivatalra vezette, hon-
nan mint be nem csomagolható tárgy tovább uta-
sított és csak így jutott azután, a tulajdonos
utána járása folytán, egy órával későbbben a szá-
mára kijelölt P. P. úr udvarára.

— **A helyi állami alreáltanodához,** hol
a francia nyelv már a mult tanévben mint rendes
tantárgy tanított, francia nyelv tanárul Chénier
Sándor úr, lioni származású, jeles tehetségű fiatal
tanár nevezetett ki a n. m. közoktatási miniszter-
ium által. Vezérelje a gondviselés mielőbb kö-
rünkbe!

— **Ritka jó alkalom** a német-, francia- és
angol nyelv, valamint a női munkák és női mi-
veltség biztos megtanulására, illetőleg megszerzé-
sére. Városunk szomszédságában levő Orgován
pusztán lakik egy igen mivel porosz család, mely
kisebb leánykát elfogad egész ellátásra, azon
kötelezettséggel, hogy a hozzá adott növendékeket
csekély díjért megtanítja a fentemlített tárgyra.
Közlebbi utasítással szolgálhat a helyi reálskola
igazgatósága.

— **(Beküldetett.)** Nincs többé nádas
ház!!! számtalanszor van alkalmunk falragaszokon
és hirdlapok hasábjain olvashatni ilyenmü feliratokat:
„Nincs többé fogfájás, tyúkszem stb.” vagy „100
arany egy poloska stb.” Ezen sarlatán hirdetésekkel
megegyezőleg mi kecskeméti is méltán mondhat-
juk, hogy nincs többé nádasház, mert nem hisz-
szük, hogy valaki a poloskát, tyúkszemet és sváb-
bogarát nagyobb elkeseredéssel üldöznék, mint a
mi községi hatóságunk a nádas házakat, miután
nem hisszük, hogy elmúlja egy közgyűlés, melyen
egy pár nádas házra ki nem mondatnék a „vesszen
el” határozat; de azért e határozat épen oly kevés
hatással bír a nádas házakra, mint Zackerl ro-
varirtó pora a poloskákra, pedig de sok szegény
embernek nyakába rogyik maholnap valamely zug-
ban levő nádas viskója azért, hogy nem szabad
neki náddal kiigaztatni és hány szegény ember
lett már megbüntetve azért, hogy megfoltozta ná-
dal szegény viskóját; nem is az üldözés hiánya
az, hogy a nádas házak eddig mind el nem tűn-
tek, hanem talán inkább a rossz példa, melylyel
a nádas házakat üldöző városi hatóság elölmegy,
midőn a belvárosban megvesz egy rongyos tetejű
nádas házat községi iskolának, annak gerincét
megrakatja négy-öt sor cseréppel, a tető többi ré-
szét pedig úgy megtataroztatja náddal, hogy 10
évig is eltart; a ki nem hiszi, jöjjön a II. tizedbe
a kanyar-útcába és győződjék meg saját szemével.

Egy tetőtlen nádasház tulajdonosa.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Ezerhét száz burnót-szelence.** A leg-
nevezetesebb végrendeletek egyike az, melyet az
ötvenes években elhunyt gr. Nádasdy kalocsai ér-
sek hagyott hátra. Az érsek hagyatékában a többi
között 1700 új arany burnót-szelence is találtatott,
melyeket ő majoresekbe és minoresekbe osztályozott
és végrendeletileg szétosztott. A kalocsai érseki
káptalan méltóságai, a kanonokok, főesperesek stb.
a majoresek közül, az esperesek, plébánosok stb.
a minoresekből kaptak. E szelence-gyűjtemény-
nek eredete pedig a következő: gr. Nádasdynak
1848—49-ben sem az osztrák, sem a magyar bank-
jegyekhez nem volt nagy bizalma, és minthogy
sok papirpénze volt, elment Pestre, Bécsbe és más
nagy városokba és ott összevásárolt annyi burnót-
szelencét, a hányat csak talált az aranymiveseknél
és elküldte Kalocsára. Mikor már szelencéket sehol
sem talált, hátralevő pénzét arany karperecekbe
fekteté, melyekből szintén egy egész ládával talál-
tak halála után. A drágaköveket nem szerette,
mert nem látott biztosítékot azok valódisága iránt,
azért csak tiszta arany ékszereket vett. Abban az
időben arany burnót-szelencét, karperecet, messze
földön nem lehetett találni, mert az érsek mind
összevásárolta. A karperecekből azonban nem aján-
dézott senkinek sem, az egész gyűjtemény örök-
köseire szállt.

* **Lábtyműhely egy gyomorban.** Ma-
chester mellett Prestwichben (Angolhon) a napok-
ban egy szerencsétlen örültet boncoltak az orvosok,
kinek gyomorában és beleiben következő cipészi
műszereket és anyagokat találtak: 1638 darab bőr-
pösléket, 98 különböző hosszúságú vasszeget, 39
faszeget, 5 rézszeget, 9 rézgombot, 20 csatot, 1
tűt, 14 üvegdarabot, 10 kis kavicsot, 3 cipőfüzött,
1 négy hüvelykes bórszeletet, 1 két hüvelykes árat,
összesen 1841 darab különböző tárgyat, melynek
súlya 11 fontot és 20 latot nyomott.

— **Az ál-Wesselényi** bünpöre mult szom-
baton fejeztetett be Nagyváradon. A tárgyalás,
melyen a boldogult Wesselényi báró titkos emlé-
iratainak is — habár zárt ülésben — szerepelniök
kellett, kétségtelenül kideríté, hogy Balla Gergely-
ben, az ál-Wesselényiben egy körmönfont csalóval
volt a törvénynek dolga. E napon hirdettetett
ki 10 évi súlyos börtönre szóló ítélete. Balla az
ítéletet nyugodtan hallgatta végig s aztán szilárd
érces hangon szól: „Isten fiát is elítélték, engem
is elítéltek, mert a nagy Wesselényi fia vagyok.
Igy bűnhődik a fiú az apjáért.” A megrögzött csaló,
hiven eddigi magatartásához viselte magát s ítéletét
föllebbezé.

— **A „Magyar Themis”** 1874. évi 43-dik
száma következő változatos tartalommal megjelent:
Dr. Apáthy István magyar csődtörvény tervezete.
Dr. Misner Ignác ügyvéd úrtól Budapesten. V. —
Szemei. (Glaser a magyar igazságszolgáltatásról. A
budapesti egyetem tanrendje. A kézbesítések jöven-
döbeli eszközlése.) — A perrendtartás módosítását
tárgyazó törvényjavaslat. III. — Külföldi jogesetek.
(Kártérítési eset.) — Vegyes közlemények. Egyleti
hírek. Különfélek. — Kivonat a „Budapesti Köz-
löny”-ből. Kivonat a „Wiener Zeitung”-ból. Kül-
lön melléklet: A magyar váltótörvénytervezet
utolsó íve. — A „Magyar Themis” negyedévi
előfizetési ára 2 frt. 50 kr., kiadóhivatala: Buda-
pest, nádor-útcá 6. sz.

• **Megjelent** és szerkesztőségünkhöz bekül-
detett: Levél szerinti oktatás a német nyelv
öntanulására. Irja és kiadja Róder Adolf főclemi
tanító. I. levél. A 40 füzetet tartalmazó tanfolyam
előfizetési ára 6 frt. o. é. Egyes levelek ára 20 kr.

— **Triesztben** a „Tegethoff” odaváló két
matrózának fogadására nem tettek semmit; még
csak nem is üdvözölték őket.

— **Konstantinápolyban** Kiamil pasa állam-
tanácsi elnök neje: Zeinel Khurum hercegnő nagy
női ebédet adott fényesen kivilágított mulató ter-
mében. Diplomáták nejeit hivta meg rá férjeik
nélkül. Gróf Voqué francia követ neje is ott
volt. Lakoma után harminc török leány, külön-
féle ragyogó jelmezbe öltözve, keleti némajátékot
adott elő.

— **Óriási löporrobanás** London közepé-
ben. Londonban október 2-án oly nagy löporrob-
banás volt a város közepében, melyhez hasonlót
egy békés város már emberemlékezet óta nem ért.
A nagy csatornán épen a legszebb hid alatt ha-
ladt egy gőzös, mely 5 bárkát vont maga után,
midőn egyszerre a harmadik bárka, mely 100
mázsa löport vitt, a levegőbe repült s a hidat és
mindent, mi közelében volt, szétrombolt úgy, hogy
a pusztulásnak nyomai félmérföldnyi kerületben
mindenütt meglátszottak. Épen hajnali 5 óra volt,
midőn a szerencsétlenség történt, s bizonyára örök
titok marad, vajjon a gőzösből, vagy valamelyik
hajóslegény pipájából jövő szikra okozta-e a bajt,
mert az a három legény, kik a bárkán voltak,
örökre elnémultak. A robbanásra fél London fel-
költetett álmából s a közellevő házak lakói nem
emlékeznek egyébre, minthogy az ablakok betör-

tek s mindenféle bútordarabok hullottak az illetők fejére. A vashid darabokra tört össze s úgy hullottak le, a fák pedig, melyek a csatorna közelében voltak, tövestül ragadtattak ki a földből. Az emberek egyrésze azt hitte, hogy házuk ég, a másik rész pedig földindulásra gondolt, mindnyájan pedig csak menekülni kívántak. Többen azzal rémitették egymást, hogy az állatkert egészen összerombolódott s az oroszlanok, tigrisek és hiénák szabadon járnak az utcákon és csakúgy faldossák fel az embereket és gyerekeket reggelire. Természetesen ebből egy szó sem volt igaz, mert az állatkertből csak néhány madárka szabadult ki. A házak, melyek a hid közelében voltak, többnyire lakhatatlanok, oly nagy volt a pusztulás, hanem azért a romok között csakúgy hemzseg a nép, részint kíváncsiságból, részint azért, hogy lopjon valamit.

* **Zilahy Sámuel** könyvkereskedésében megjelent és szerkesztőségünkhez beküldött: Vezérkönyv a számtanításban néptanítók számára. Irta Madzsár János I. kötet (az 1. és 2. osztályra.) Ára 60 kr. A második kötet (3. és 4. osztályra.) Ára 72 kr. Továbbá Számtani és Gyakorlati példatár. Irta Madzsár János. I. füzet (az első osztály számára.) Ára 12 kr. II. füzet (a második osztály számára.) Ára 20 kr. III. füzet (a harmadik osztály számára.) Ára 20 kr. IV. füzet (a negyedik osztály számára.) Ára 20 kr.

— **Fellegi Viktor** „Apolló” című zenemű-folyóirata legújabb (19. 20.) kettős számának tartalma: 1) Élet és szerelem pályanyertes keringő Büky Györgytől. 2) Andalgó, toborzó és fris, Ruzsitska Ignációtól, zongorára átírta Wachtel Aurel. 3) Acsai emlék zongorára négy kézre. Erney Józseftől. 4) Két kedvelt népdal. I. Cserebogár, sárga cserebogár. II. Én vagyok az, én vagyok az, a ki nem jó. — A jelen kettős szám ára külön 1 frt. Az előfizetési ár egész évre (mintegy 100 válogatott zeneműre) 6 frt., félévre 3 frt. Az előfizetés vidéken legcélszerűbben a postahivataloknál postalutalványozás útján eszközölhető; Budán az „Apolló” kiadóhivatalában iskola-útea 681. sz. a. Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható.

Tudósítás a kecskeméti hetivásárról.

1874. október 9-én.

Tisztabúza	poz. m.	4 frt.	80 krtól	5 frt.	50 krig.
Elegyesbúza	„	4	—	4	20
Rózsa	„	3	30	3	50
Arpa	„	3	—	3	16
Zab	„	2	—	2	20
Köles	„	3	60	4	—
Kukorica	„	4	60	4	80
Burgonya	„	—	90	2	—

Kimutatás a kecskeméti központi takarékpénztár 1874. szeptember havi forgalmáról.

Bevétel:

Mult havi pénztár maradvány	2,207 frt.	82 kr.
Betétek	9,631	75
Kölesön visszafizetés	405	—
Előleg visszafizetés	10,835	—
Leszámitolási visszafizetés	89,065	—
Viszleszámitolás	49,880	—
Folyószámlák	54,486	68
Elhelyezett értékpapírok	5,300	—
Betétí viszkamat	10	55
Kölesöntőli kamat	265	48
Előlegeztőli kamat	234	68
Leszámitolási kamat	2,827	40
Könyvecske díj	1	40
Nyomtatványok díjja	75	20
	225,225 frt.	96 kr.

Kiadás:

Kölesön (ingatlanra)	920 frt.	— kr.
Előlegezés (értékpapírokra)	8,465	—
Leszámitolás (váltókra)	82,803	94
Betétek és tők. kamatvisszafiz.	12,415	98
Betétek és folyó kamatok	152	87
Kamat térítés	—	67
Elhelyezett értékpapír visszafiz.	1,900	—
Viszleszámitolási visszafizetés	51,605	—
Folyó számlák	56,901	46
Elhelyezett értékpapír kamat	79	50
Viszleszámitolási kamat	797	54
Folyó kamat	22	43
Tiszti és szolga fizetés	366	66
Folyó költség	56	85
Osztalék	73	50
Pénztári készlet, mint egyenleg	8,664	55
	225,225 frt.	96 kr.

Auspitz.

Felelős szerkesztő: **Szűcs Imre.**

NYILTTÉR.

(Beküldetett.)

Minden betegnek erőt és egészséget ad minden gyógyszer és költségek nélkül.

REVALESCIÈRE DU BARRY

Londonból.

Már 26 év óta semmiféle betegség sem képes ezen kellemes egészségi tápszernek ellenállani, mely

leküzd — felnőtteknél ép úgy mint gyermekeknél — gyógyszer és költség nélkül minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, légzési, hólyag-, és vese-bajt, gümőkört, szédülést, légzési nehézséget, köhögést, emészthetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyöngeséget, aranyeret, vizkört, hideglázt, főfájást, vértolulást, fülzúgást, mellégést és hányást még a terhesség állapotában is, diabetest, melancholiát, elsoványodást, csúzt, köszvényt, sápkört. — Kivonat 80,000 bizonyítványból oly gyógyszer felett, melyek minden gyógyszerrel dacoltak s melyek közt bizonyítványok dr. Wurster tanártól, dr. Angelstein egészségügyi tanácsostól, dr. Shorelandtól, dr. Campbelltól, dr. Dédé tanártól, dr. Uretől, Castlestuart grófnőtől, Brehan marquistól, Issenstein hercegtől, Mensdorff-Pouilly miniszterelnöktől és számos más magas állású egyénektől lelhető, s kívánalomra bérmentesen megküldetnek.

Rövidített kivonat a bizonyítványokból:

64,210. sz. Brehan marquis 7 évi máj-betegség, reszketegség, elsoványodás és hypochondriáról.

79,810. sz. Özv. Klemm asszonyság, Düsseldorf, évekig tartó főfájás és hányásról.

75,877. sz. Köller Flórián, cs. k. katonai gondnok Nagyvárad, tüdő- és légeső-hurut, szédülés és mellszorulásról.

75,970. sz. Teschner Gábor úr, a magasb nyilvános kereskedelmi tanintézet hallgatója Bécsben, a mellbaj és idegziláltság kétségbeejtő fokáról.

65,715. sz. Montlouis kisasszony, emészthetlenség, álmatlanság és elsoványodásról.

75,928. sz. Sigo báró, kezei és lábainak 10 éven át tartott szélhűdségéről, sat.

Táplálóból lévén a húsnál a Revalesciére, felnőttek- és gyermekeknél arát orvosságokban 50 szeresen megtakarítja.

Bádogszelencékben fél font 1 frt 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt 50 kr., 5 font 10 frt, 12 font 20 frt, 24 font 36 frt. — Revalesciére-Biscuiták szelencékben 2 frt 50 kr., és 4 frt 50 kr. járval. — Revalesciére Chocolatée por és tábla alakban 12 csészére 1 frt 50 kr., 24 csészére 2 frt 50 kr., 48 csészére 4 frt 50 kr.; porok alakjában 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható **Barry du Barry et Comp.** cégnél **Bécsben Wallfisch-gasse 8. sz.** Pesten: Török József gyógyszerésznél; Temesváron: Quiriny Alajos gyógyszerésznél; Eszéken: Dávid Gyula gyógyszerésznél; Debrecenben: Mihalovics István gyógyszerésznél, valamint minden más városban jönevű gyógyszerészek és fűszerkereskedőknel; sétküldi továbbá a bécsi ház postai utalvány mellett bármely vidékre is. (43)

H I R D E T É S E K.

ROSENBAUM J. és FIA

tisztelettel tudatják úgy a helybeli, valamint a vidéki t. e. közönséggel, miszerint **siremlék-raktárukat** nagyválasztékú és minden belső felszereléssel ellátott

ÉRCKOPORSÓ-RAKTÁRRAL

bővítették. Kapható náluk egyszersmind vizhatlan kelméből készített **siri-koszorúk** is — Vidékieknek levél útján megkeresésre a siremlékek alakjáról rajz díjmentesen küldetik.

A t. e. közönség becses figyelmébe ajánlják magokat a fentnevezettek.

Raktár-helyiség: Nagy-körösi-útca 14. sz. a. Hazay József házában, Kecskeméten.

56 (52—22)

Legnagyobb selyemárúk-ratára.

Bécs, Stock im Eisenplatz 2. sz.

RANZI B. P.

134 (4—2)

a szép mailandi nőhöz.

Mintát minden időben bérmentve küldök.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti királyi törvényszék polgári osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint **Bálint Imre** felperes részére 100 frt. tőke követelése és járuléka kielégítése végett végrehajtást szenvedett alperes **Szebenyi János és Farkas Annától** bíróság lefoglalt pusztja Lajos-Mizsén levő Iványosi István és Iványosi Balázstól szerzett, Tarnay Károly, Jobbágy István és Peskó N. szomszédságában levő tartozékaival együtt 407 frtra becsült 15 hold földre a nyilvános árverés elrendeltetett és árverési határidőül 1874. évi október 25. és szükség esetében 1874. évi december 4. napjának mindég délelőtti 9 órája a helyszínén Lajos-Mizsén akként tüzetett ki, hogy első alkalomkor az árverés alá becsajtott ingatlanág becsáron alul el nem adható.

Venni szándékozó tartozik a becsértéknek 10%-át készpénzben vagy értékpapírban bánatpénzül az árverési kiküldött kezeihez letenni, különben az árverésben részt nem vehet. Az árverési feltételek, melyek az árverés előtt felolvastatnak, az árverést megelőzőleg mindenki által a telekkönyvi hivatalban megtekinthetők.

A perrendtartás 433. és 466. §§-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb kijelölt javak iránt tulajdonjogi vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vélnék, hogy kereseteiket a hirdetmény közzé tételének utolsó napjától számított 15 nap alatt ezen telekkönyvi törvényszékhez adják be, különben azok az árverés foganatosítását nem gátolhatván, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítottatni.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék polgári osztályának 1874. augusztus 24-én tartott üléséből. 129 (3—3)

Ház-bérbeadás.

A VII-ik tizedben Lovárda-útca 54. szám alatti ház, mely áll: 5 szoba, 1 nagy konyha, 3 kamra, nagy pince, 2 istálló és igen tées udvarból, folyó évi november 1-től egy vagy két évre bérbeadandó. — Bővebb értesítést pósta útján ad a tulajdonos

Krizsán József,

136 (2—2)

puszta Újfabu, u. pósta Félégyháza.

Nyomatott Kecskeméten, Tóth Lászlónál. 1874.

Alulirt tisztelettel jelentem a t. közönségnek, hogy

reszelővágó

műhelyemet itt helyben megnyitottam. Készítek mindenféle új reszelőt és ráspolyt, a kopottakat pedig tökéletesen kijavítom. Egyszersmind a gőzmalmokhoz használni szokott **csákányok** és **tuzogányok** élesítésének is szakértője vagyok.

Magamat a t. közönség pártfogásába ajánlom

Berki János.

(Lak. 1-ső tized vásári nagy-útca 202. sz. a. Szentgyörgyi István úr házában.) 135 (3—2)

3585. sz. t. 1874.

Árverési hirdetmény.

A kecskeméti királyi törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miszerint Kecske-mét város árvaszékének 3046/1874. sz. megkeresése alapján néhai **id. Főrián György** örökösének a kecskeméti 2088. számú telekkönyvben 2384. részlet szám alatt foglalt s 10,710 frtra becsült házukra, továbbá a kecskeméti 10,883. sz. tjk. 152. r. sz. 3,120 frtra becsült csodóri földjükre, s végre a 10,884. sz. tjk. 455 r. sz. 40 frtra becsült mintegy 4 hold ballószegi erdejükre a nyilvános árverés elrendeltetett és árverési határidőül 1874. évi október 13. és szükség esetében 1874. évi november 13-ik napjának mindég délelőtti 9 órája a telekkönyvi hivatalban akként tüzetett ki, hogy az árverés alá becsajtott ingatlanágok becsáron alul soha el nem adhatók.

Venni szándékozó tartozik a becsértéknek 10%-át készpénzben vagy értékpapírban bánatpénzül az árverési kiküldött kezeihez letenni, különben az árverésben részt nem vehet.

Az árverési feltételek, melyek az árverés előtt felolvastatnak, az árverést megelőzőleg mindenki által a telekkönyvi hivatalban megtekinthetők.

Kelt a kecskeméti kir. törvényszék telekkönyvi osztályának 1874. szept. 9-én tartott üléséből. 132 (3—3)

